

Repültek a nyilak Kisújon

Május 16-án Kisújszálláson, a Horváth-kánságban, Horváth György nagykun kapitány tanyáján huszonkét lovasíjász mérte össze tudását. A verseny a nemzetközi lovasíjász verseny tavaszi fordulója is volt egyben. A kisújszállási, karcagi, kecskeméti, békési, kunszentmártoni, gyulai, mezőkövesdi lovasok a 90 méteres pályán, a Kassai Lajos-féle szabályzat szerint először előlről, majd szemből és végül oldalról lőhettek ki nyilvesszőket a céltáblára. A legügyesebbek öt-hat vesszőt is megkíséreltek célba juttatni. A legfiatalabb induló 11 éves, a legidősebb édesapa ötven fölötti volt. A mezőnyben három ifjú lovas hölgy is vállalta a megméretést. A szoros versenyen első a kisújszállási Papp Sándor lett, aki már nem először vihette haza a legjobbnak járó kupát, a második a karcagi Szemerányi Attila, a harmadik a békési Kőszegi Ádám lett. A legeredményesebb női indulónak járó különdíjat a kisújszállási Bolgovics Ágnes kapta. A díjakat Horváth György nagykun főkapitány és Tatár Zoltán, kisúji alpolgármester adta át.

D. E.

A verseny pillanatai. Az utolsó képen a nézők nem kis meglepetésére a szokásos ösvágtát a lovasok lovak nélkül tették meg. A hatalmas hőségben az egész napos versengés nagyon megviselte a négy lábú kedvenceket, így gazdáik az eredményhirdetés után most helyettük futották le a 90 méteres tiszteletkört.

Ünnep a türkevei Finta Múzeumban

Városi elismerés a múzeumigazgatóknak

A türkevei Finta Múzeum csaknem egyidős a karcagi Györffy István Nagykun Múzeummal. 1951-ben alapította *prof. Dankó Imre*, akit *Péter László*, a karcagi múzeum akkori igazgatója bátorított. A Türkevei Múzeum első kiállítását *Balass Iván* 1951. augusztus 20-án nyitotta meg. A 85 éves alapítót most „Türkeve Városért” díjjal tüntette ki múzeum és iskola (gimnázium) alapító tevékenységéért. A Türkevei Múzeum képzőművészeti gyűjteményét a későbbi múzeumigazgató hozta létre azzal, hogy a Finta szobrásztestvérek anyagának a szülőváros múzeumába kerülését egyengette. *Dr. Egri Mária*val közösen elkészítette az első Finta állandó kiállítást és az ő javaslatára vette fel az intézmény a Finta nevet 1967. április 23-án. E tevékenységéért *dr. Györffy Lajos* posztumusz ugyancsak megkapta a „Türkeve városért” díjat. A díjakat *Cseh Sándor* polgármester adta át

A harmadik kitüntetett a karcagi születésű *dr. habil. Örsi Julianna*, aki 25 éve áll az intézmény élén. E negyedszázadban a türkevei múzeum jelentős fejlődési utat járt be. A kisvárosi múzeumból valóságos tájmúzeum lett tudományos, kiállító, kiadói és közművelődési arculattal. A múzeumépületét felújították, bővítették, új kiállítóhelyet is működtetnek, a műtárgy raktározást is megoldották. Jelentős jelenkor-kutatási projektek megvalósításával folyamatosan gyarapszik a gyűjtemény, így joggal szerepel célként az „antropológiai múzeum”, „felhasználó-barát múzeum” megfogalmazás a „látogatóbarát múzeum” mellett.

Az ünnepség részeként megemlékeztek a múzeum névadásának 40. évfordulójáról. A hírünk a világban című állandó kiállítás

mellett Finta Sándor Kisbojtár című könyvének illusztrációjából kiállítást rendeztek a Vadász Pál Kiállítóteremben. Ugyanott nyitotta meg Medveének. Rokon népek kultúrája című tárlatot *dr. Mayer Rita*, az Oktatási és Kulturális Minisztérium vezető főtanácsosa. Nagy érdeklődés övezte a Finta Múzeumban rendezett Jelképek. zászlók, címerek, pecsétek című kiállítást is.

Dr. Mayer Rita (a kép bal szélén) megnyitja a Medveéneket, balról a harmadik dr. habil. Örsi Julianna, Türkeve Városért-díjas múzeumigazgató

Jelképek. Zászlók, címerek, pecsétek kiállítás

A fenti címmel megnyílt kiállításunk abból az alkalomból készült, hogy kétéves restaurátori munka eredményeként bemutassuk a Finta Múzeum történeti gyűjteményének egyik legrégebbi és legbecselesebb darabját, a jászkun bandériumi zászlót. A restaurálást *Lakiné dr. Tóth Iлона* végezte. Igen precíz és szakmailag kiváló munkájáért köszönet illeti, hiszen nagyon nehéz helyzetben volt. Az idő vasfoga már-már az enyészetté tette e becses textilát. A restaurálás költségét az NKA Múzeumi Szakmai Kollégiuma pályázati támogatásként biztosította.

A restaurálással egyidőben folytattuk *dr. Botka János* történész kutatásait, amelynek során sikerült pontosítani a zászlónk korát. A Türkevén megőrzött zászló minden valószínűség szerint 1741-43 között készült. A címerek egy helyi festő naív alkotása. Az első oldalán a nagykun oroszlán, a jászkúrtós vitéz, alul a kiskun vitéz látható. E hármassal a jászkúrtós címer együttes felett Pálffy nádor címe zárja a kompozíciót. A szöveg már olvashatatlan. A zászló hátsó oldalára *Mária Terézia* királynő címe került. Alkotó elemei:

Lombardia, Magyarország, Csehország és Ausztria címerei. Történelmi tény, hogy Mária Terézia és a jászkunok legfőbb méltósága Pálffy János nádor 1741-ben hadba szólította a jászkunokat. Az osztrák-porosz örökösödési háborúban az évek során igen sok kiváló vitézünk harcolt, közülük sokan ott vesztették életüket. E zászló alá toborozták évtizedeken keresztül a türkevei ifjakat. E zászló talán a csatákban is mutatta a célirányt lovasainknak. Amikor e zászlóra nézünk, e relikviát méltón őrizzük, gondoljuk elődeinkre, hőseinkre!

Kiállításunkban még néhány történelmi zászló másolatát láthatjuk, melyet a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum bocsátott a rendelkezésünkre. Mindenek előtt a jászkun lovassági zászlót (*a jobb oldali képen*) tekintjük meg, amelyet 1771-ben készítettek immár biztosan a csatákban való részvételre. Korábbi zászlók a Bocskai és a Rákóczi—féle zászlók (1606, 1703), későbbiek az 1848-as és az 1869-es zászlók. Ez utóbbi ugyan csak a Jászkunsághoz köthető, hiszen az 1848-as jászkun huszárezred zászlaja. Az információs pulton megtekinthető még néhány Jászkunsághoz köthető történelmi zászló, pecsét képe, amelynek lelőhelye a Jász Múzeum, a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum valamint a Nemzeti Múzeum és az Országos Levéltár. E jelképekről dr. Botka János könyveiben olvashatunk további részleteket. Az akadálymentes érintőképernyős kiállítási berendezést az NKA Múzeumi Szakkollégiuma pályázati támogatásával sikerül véglegesen elhelyezni a Finta Múzeumban.

Zászlóik azonban nemcsak a katonáknak voltak, hanem egyéb szervezeteknek is. Így az egyházaknak, céheknek, köröknek, egyesületeknek, különböző szervezeteknek. Ezek közül a karcagi Iparos Dalárda zászlaját mutatjuk be, amely a Millennium idején készült. A 20. században megszorodtak a zászlók, illetve ebből a korból a zászlók sokasága maradt meg. Türkevéről a termelőszövetkezeti zászlókból, Karcagról az ifjúsági szervezetek, iskolák, a párt zászlaját, Mezőtúrról a főiskola kezdeti korát idéző zászlókat mutatunk be. A szocialista korszakban a zászlókon, pecséteken alkalmazott városi címerek is változtatásra kerültek. Erre a karcagi és a türkevei példát prezentáljuk. Az állami zászló és címer is változott. 1956 szellemét idézi a koronás címeres zászlónk.

A rendszerváltás irányítóinak első ténykedései között a jelképrendszerünk megváltoztatása, a hagyományos szimbólumokhoz való visszatérés volt. Így történt ez állami, önkormányzati és intézményi szinten is. Az új szervezetek, intézmények is megalkották a maguk jelképét. Erre példának a mezőtúriak cserkész zászlaja és a Korda Vince Alapfokú Művészeti Iskola zászlaja.

Az iskolákat jelző címerek változása hű képe a mindenkori állami-politikai és helyi-intézményi viszonyoknak. Egyéb, az intézményekhez, városokhoz köthető jelképek, pecsétek, emléktárgyak is bemutatásra kerültek az egyik vitrinben. A másikban a türkevei Református Egyház archívumából válogattunk. Kikerültek a mezőtúri Református Egyház, a türkevei Római katolikus Egyház történelmi pecsétjei is.

Jelképeink közé emelkedtek az emlékHzászlók. 1995-ben a redemptió 250. évfordulója és a kunok megtelepedésének 750. évfordulója alkalmából készített zászlóinkat azóta is használjuk történelmi megemlékezésekkor. Az állandó kiállításunkban pedig mindenkor megtekinthető. Legújabb zászlónkat 2005-ben készítettük, amely jelen kiállításunkban látható először. Felavatására ősszel a Türkevei Város Napján kerül sor. Már most lehet jegyeztetni egyéneknek, családoknak, közösségeknek zászlószeget. Éljenek ezzel a lehetőséggel! Nemcsak segítik az ünnepség méltó megrendezését, de a Jövő Nemzedékét is emlékeztetik Magukra, Családjukra, Közösségükre!

A kiállítást rendezte: dr. habil. Örsi Julianna és Kapás János történész muzeológus. A kiállított anyagot a türkevei múzeum és a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum anyagán túl intézményektől és magánszemélyektől kölcsönözték a Karcagi és Mezőtúri Kistérségből a szervezők. Bízunk benne, hogy e tárlattal segítjük a történelmi múltunk megismerését és megértését.

Dr. habil. Örsi Julianna

Barátkozás a hanti viselettel (balra)

A jobb képen pedig Kovács István nyitja meg a Kisbojtár című kiállítást

Emlékkő- és fasoravatás a nagykun kapitányoknak

Újjáalakulásának huszadik évfordulóját ünnepelte májusban a kisújszállási Városvédő és Szépitő Egyesület. A civil szervezet vezetői az elmúlt két évtizedben sokat tett a településen az értékek védelméért. Így több épület, ősi telephely megmentése, megjelölése és felújítása fűződik a nevükhöz. Tavaly a városháza mögötti parkban emlékjárdát készítettek. Most itt akartak méltó emléket állítani az egykori nagykun kapitányoknak. A parkban a város már korábban elhelyezett egy emlékfasort. Az egyesület most ez elé állította az egykori kapitányok tiszteletére a hat emlékkövet. Az avatóünnepségen jelen voltak a városvédők, a helyi hagyományőrzők, az újkori nagykun kapitányok, valamint kis és nagykun lovas hagyományőrzők is. A megjelentek *Nagy István* tárogatás játékára a Nagykun Huszárbandérium tagjainak díszőrsége mellett leplezték le a képen is látható emlékköveket.

Programelőzetesek

Kun Péter ügyvivői testületi tag, debreceni néprajzkutató honlapja: <http://lovasnomad.hu>
- Az ember életében nincs szebb feladat, mint gyermeket és csikót nevelni a pusztán—tartották hajdanán őseink. Nos, az életem teljesnek mondható, mert éppen így-kun őseimhez méltón- élek. Ebbe a hagyományörzésbe tekinthetnek be mindazok a fiatalok, akik nyáron ellátogatnak hozzánk a tanyámra. Bővebb információk a honlapomon. Program előzetes: szeptember 1-3: SA Natural Horsemanship első szintű tanfolyam Sárffy Tamás vezetésével Tiszacsege-Cserepestanyán (Tiszacsege és Balmazújváros közötti út 5 km-es pontjánál). Szeptemberben izzasztókunyhó építése Súlyomfi Nagy Zoltánnal. Októberben izzasztókunyhó építése Devalon "Small Legs" James kanadai feketeláb gyógyító ember vezetésével.

Horváth György kisújszállási ügyvivő testületi tag, nagykun főkapitány honlapjának a címe: <http://kunlovas.uw.hu>
Ha Önt a lovas turizmus, a lovas íjászat, a huszárhagyományok, és a lovas oktatás érdekli, látogasson el hozzá Kisújszállásra, a Horváth-tanyára, ahol diákoknak 15-20 fős csoportban egyhetes turnusokban kezdők és haladók részére lovastáborokat szerveznek. Júniustól augusztusig várják a jelentkezőket. Elhelyezés sátorban, tábori ágyon. Napi háromszori étkezés, kétszeri lovaglás és strand. A táborozók megismerhetik a Nagykunőség hagyományait is. Szeptemberben három napos rendezvénysorozat keretében íjász verseny és Kun Viadal lesz. Itt találkozhatnak a kun hagyományápolók, lesz főzőverseny, solymászat, csikósbemutató és népies fogathajtók versenye is

Ismét Karcagi Birkafőző Verseny 2007. június 29-30 és július 1. Karcag, Múzeumpark.
Részletek: <http://karcag.hu> honlapon.

Kun Hirmondó * a Kunszövetség hírlevele * Kiadja a Kunszövetség ügyvivői testülete* Felelős szerkesztő: Daróczi Erzsébet
Szerkesztőbizottság: dr. Fazekas Sándor, dr. Baski Imre, dr. Magyar Gábor, Kovács Sándor, Fejes György, Horváth György,
Kun Csaba, dr. Mándoki István, Szilágyi Lajos †Sudár István
Szerkesztőség címe: 5300 Karcag, Városháza, Kossuth tér 1., tel.: (30) 903-7732,
web: www.kunszovetseg.hu, e-mail: kunszovetseg@t-online.hu